

LA BARRETINA

Setmanari humoristich, popular y catalá de bona mena,
DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLITICH.

SORTIRÁ CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demás llochs de venda de periòdichs.

Encàrrechs y correspondencia: carrer de Barbará, núm. 16 bis, entressol, porta 1.^a

Número solt, 5 céntims.---Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu —Moscas d' ase. —Dents, (poesia) per *J. Guilera*.—Fora masons, per *Benet*.—O l' un ó l' altre, per *C. C.*.—De montanya, (poesia) per *B. R. P.*—Autentich, per *Xaragall*.—A la vora del foch.—Trenca-closcas.—Correspondencia.

¡¡POBRA PATRIA!!

Escoltant les sirenes del infern
la poma mossegá de la maldat.

Mes ¡ay! com l' ha dexada, ¡Deu etern!
la verinosa baba del pecat.

DE TOT ARREU

Ha mort cristianament y edificant pel seu fervor a tots els circumstants, lo conegut metje francès Mr. Després, un dels lliure-pensadors més adelantats

Ab tot y tenir semblants idees, l'interés que tenia pels malalts dels hospitals de París l'obligava a defensar sempre la intervenció de les germanes de la Caritat, *insubstituïbles*, segons éll, per les necessitats dels que 'l sufriment ha postreat en un lilit.

Lo populós barri del Transtevere, a Roma, celebrá ab especial devoció la festa de la Mare de Deu. Era una de les quatre solemnitats anyals en que los Papas sortian ab gran pompa del Vaticà y en aquesta ocasió se manifestava lo paternal amor ab que cuydavan los Pontífices, de les que avuy s'anomenan classes proletaries.

Desgraciadament desde que 'l Papa está reclós en lo Vaticà, ja no pot assistir a tal festa, que continúa celebrantse ab tot l'esplendor possible.

Enguany lo govern italià disposá que si volia ferse la professó que desde temps immemorial s'acostumava, tenia que esser a las 6 del matí, sens música ni llums.

Los catòlics obehiren, però aixó mateix doná lloch a un acte tendríssim, que 'l govern no podia preveure.

Més de 20.000 persones formavan en la professó y en lo seu curs, mentres que de les finestres baxava una pluja de flors al pas de la gloriosa y venerada imatge de la Verge Santíssima, a la que 's saludava també ab freqüència ab fervorosos cántichs interromputs per entusiastes crits de ¡visca María!

¡Hermós exemple 'l del poble romá y digne d'imitació quan el qui mana, té miras tan raquítics, com les del govern intrús d'Italia!

Lo distingit catedràtic de Valencia y diputat a Corts D. Manuel Polo y Peyrolón, ha demanat al Ministre de Foment que s'exigexi als mestres y mestras qu'exercexen lo seu càrrech en regions ahon se parla una llengua distinta del castellà, que parlin y cultivin també l'idioma dels seus deixebles.

Lo Ministre ha promés ferho.

Qué 'n pensarà lo acadèmic Sr. Valera, éll que l'altre dia parlant de la creació del Teatro lliure, llansá la expressió de la *ruin envidia del regionalismo*?

Si hagués parlat de la envidia que 'l vá impulsar a escriure la obra anònima contra *Pequeñeces* del P. Coloma, encare ho hauriam cregut, per alló de que 'ls «llorers de Melquiades privavan de dormir a Themistocles».

Ni totes les excelencies del Centralisme podran acaparar les catedrals de Burgos y de Toledo, ni la Basílica de Ripoll, ni la alhambra de Granada, ni tants monuments que pel Sr. Valera y la seva escola deuen tenir lo únich defecte de no trobarse a Madrid.

A la actual exposició de Ginebra crida la atenció un singular rellotje construhit per un jove canonge de Lucerna, lo Reverent Joseph Haellaz.

Té la forma de triángul y 's divideix en dues parts; en la una hi ha l'horari sobre 'l qual s'hi troba una lluna que 's mou automàticament; la altra representa una capella que té per fondo un calendari perpétuo figurant en primer terme un reclinatori. Tres vegades al dia: al matí, al mitjdia y al cap vespre, una figura que representa la Verge María surt del costat esquerra, y al agenollarse en el reclinatori surt l'Arcangel sant Gabriel senyalant ab la mà a un colom que 's posa sobre 'l seu cap.

Lo seu autor l'anomena lo *rellotje del Angelus* y els inteligents en mecànica no li escasegen los elogis.

Ha naufragat lo canoner alemany, *Iltis*, de mala recordació per Espanya, puix fou lo que realisá l'acte de pirateria sobre las islas Carolinas, que per poch posá a abdues nacions en un conflicte, del qual les lliurá la intervenció de Lleó XIII a qual arbitratje fou somesa la qüestió.

La corporació de retratistes de París que fins

are no havia tingut cap patró, ha resolt posarse baix la protecció de santa Verónica, atés a que obtingué la reproducció de la cara de Nostre Senyor Jesucrist, que premiá d'aquest modo, la caritativa acció d'aquella santa dona.

Lo primer rey cristià a l'Àfrica Central porta el nom de Francisco. Després d'una perillosa malaltia fou batejat baix la advocació de sant Francesch de Assis. Tenia ja dos fills cristians y els dos que li quedan s'están instruhint per entrar en el gremi de la Iglesia catòlica. Es rey de Ushiroambo.

S. S. Lleó XIII, quina salut es excellent, gracies a Deu, ha fet un gran donatiu de llibres als cercles catòlics d'Espanya.

Un dels diputats socialistes de França es Mr. Berteaux, agent de cambis, millionari.

Ab tot y professar aquestes teories, Mr. Berteaux té un magnífich palau a Chaton, ahon no reb més que als potentats, a pesar de predicar la igualtat a la Cambra dels diputats y es públich que sols se dedica a la bona vida sens recordarse per res de les necessitats del próxim. Al contrari sobre 'l principi de la caritat, Mr. Berteaux té opinions molt particulars. Diu que la almoyna, causa mals de consideració y que no porta a res.

Jo,—deya a un conegut seu, catòlich, que li esposava la trista situació d'una familia perque la socorregués—jo, may dono cap sou. Si algún cop trobo a un elector, quina miseria endevino, me detinch, li pregunto per la seva salut y per la de la familia y prou. L'home queda molt obligat per l'interés que 'm preneh per éll y no demana res.

Una persona caritativa, quan endevina una necessitat, la axuga, perque mira en qui la sofreix la persona de Jesucrist. Lo socialista aquest no veu més que al elector y a n'aquest lo considera prou pagat ab lo seu saludo.

D'axó se 'n diu professar *la igualtat y la fraternitat* y constitueix un medi cómodo é infalible per resoldrer la qüestió social.

Lo nou ministre de negocis estrangers d'Italia Visconti Venosta que tanta part prengué en la formació d'aquell cúmulo d'iniquitats que produhiren l'unitat italiana, 's convertí l'any 1873, segons explica lo Sr. Granda del *Heraldo de Madrid* al davant d'un miracle que s'operá a bordo del barco ahon anava.

Tornava lo Sr. Granda de Cuba, tenint per company de viatge en lo mateix camarot al senyor Visconti Venosta, arreplegant al vapor un temporal desfet en lo golf de les Yeguas.

Lo moviment del barco—diu lo Sr. Granda—era terrible. Quan ja no quedava ningú dins la cámara, Visconti Venosta y jo nos dirigirem al nostre camarot. Estavam a les fosques, y per trobar la llitera tinguérem d'aprofitar un cap d'espelma de les que haviam utilisat jugant al tresillo. Lo mateix plat de les postes nos servi de candelero sobre 'l qual vessarem unes quantes gotes de espelma per enganxar lo trosset que 'ns quedava, y posantlo al fondo del lavabo nos adormirem; mes, aviat lo vent que bramava ab forsa extraordinaria nos despertá

Fou una nit horrible.

L'endemá lo temporal començá d'amaynar. A les vuyt del matí 'ns aixecarem. Jo sortí del camarot per cambiar impressions ab los altres companys de viatge. Al poch rato comparagué Visconti Venosta portant a la mà 'l plat del tresillo y cridant tot conmogut: ¡Miracle! ¡Miracle!

Nos acostarem tots y efectivament era un gran miracle 'l que 's presentá a nostra vista.

La espelma fusa s'havia extés pel fondo del platet formant en relleu la imatge de la Puríssima Concepció y d'una manera tant perfecta que no l'hauria fet millor un artista de fama.

La noticia corregué tot seguit d'un extrém a l'altre de barco y passatjers y tripulació pogueren contemplar lo prodigi, tant extraordinari, que desde aquell moment Visconti Venosta cregué en lo dogma de la Immaculada.

Merexen de tots los catalans lo més coral entussiasme les excursions artístiques que cada any organisa lo conegut «Orfeo Catalá» d'aquesta ciutat, visitant los pobles de Catalunya y sanejant per tot la corrupta atmósfera que actual-

ment se respira, gracies al centralisme castellà y a la falta de generosos ideals que se sent en nostra vida contemporánea. Es en realitat ja un fet, que dit «Orfeo» es una palanca poderosíssima pera fer renaxer en nostres compatriotas l'amor y veneració que a Catalunya son degudes, essent un dels elements més pràctichs que 's poden portar a cap per conseguirho. Després del concert de Sabadell, tant fecond en aquesta classe de resultats, executá ultimament ab aplauso general un magnífich concert a la vila de Masnou, ferint saludablement tots los cors ab la santa ferida del amor a nostra única mare Catalunya. Vulgui Deu que may minvin en llur gran empresa, lo que 'ns ho fa esperar també la séria direcció que té dita societat baix unes voluntats tant fermes y constants com D. Lluís Millet y D. Joseph M.ª Comella.

MOSCAS D'ASE

L'estat espanyol, ab aquella *maternalitat* tan característica, ha tingut la graciositat de posar en lo mapa y geografia d'Espanya una colla de noms de poblacions catalanes traduhits al idioma oficial. Per exemple; al poble de Riudebitlles l'anomenen *Riudebolos*: aixó es senzillament una rucada, per no dir altre cosa pitxor; pero, baja, prenentho a broma, com es de costum entre espanyols de *sombra*, recomaném a qui se 'n cuydi que en los mapes destinats a les escoles de la regió catalana, pera millor capiro 'ls noys se digui, per contes de Aranjuez y Andalucía, *Faranjutge y Caminallússia*.

Alguns fabricants de Tarrassa descastats, han fet la gran obra de caritat de traure 'l pa dels de casa pera posarlo a la boca dels que se 'us crospeixen de viu en viu y encare se 'n fuman. Molt bé, senyors besa peus de ministre, ¡carall!, a bodes los convidan, ¡tira pexell!; entre tant, si no tens pá jovent tarrasench, vesten a captar.

Recomeném al Sr. Alcalde que aturi lo zel dels regadors de l'ensanche. ¡Ploguent y tot, regan! Com se coneix que ells no tenen de pagar l'aygua! Qualsevol que fos mal pensat creuria que 's unta la Companyia de Dos Rius.

En cambi, lo que son les coses, els propietaris molts dies se quedan sense.

Hem sentit lamentar a una persona, del poch tacte que demostra *El Noticiero Universal* en escullir certs articles que traduheix d'autors parisiens, que no son los més indicats per formar los costums. Se referia lo nostre comunicant a un article del dia 14 d'Agost, n.º 3031 titolat *un cobarde*, ahon se fá poch menos que la apologia del suícidu y 's cohonestava un homicidi.

Creyérem nosaltres, que en la nostra terra y al estranger, hi han escriptors molt respectables que han produhit articles molt superiors en el fondo y en la forma al que actualment nos ocupa.

¿Per qué y per qui escriu *El Noticiero*?

Si escriu pels *cinch céntims* ja no volén saber res més, perque llavors lo que importa, es la quantitat de la mercancia, no la qualitat.

Mes si escriu, com pensém nosaltres, ab la aspiració que tenen tots los periodistes honrats, es menester que cuydi de revisar una miqueta millor los treballs de redacció. Hi há una màxima que diu que *no n'hi há prou d'esser bo sinó qu'es menester semblarho*.

A Olot se celebra cada any l'*Ofici* que 'n diuen de la *pedra*, qual fi es alcansar del cel lo deslliurarlos de les pedregades; doncas bé, la majoria dels pagesos de la vila y la rodalia que daban sempre almoyna pera la funció, deixan de ferho, y com es natural, se va perdent tan piadosa costum; y ¿sabéu perquè? Aixís ho he sentit de sa propia boca:—Com fan lo sermó en castellà y no ho compreném, no volém pagar.—Es a dir, que per la vanitat de quatre propietaris que volen sentar plaça de sabuts, se deixa perdre tant santa costum; ¡bah, bah! y després ens queixarém de la invasió del socialisme y altres pestes.

DENTS

—Senyor: (deya un xarlatán enfilat sobre una taula voltada de gent menor, de soldats y de criades):

Un servidor de vostés no vé per fer propaganda com aquestos xarlatans que corren de plassa en plassa enganyant l' humanitat ab herbetas y pomades que curan lo mal de cap, ulls de poll... y treuen taques.

Un servidor vé tan sols per regalalshi aquesta aygua de la que ell es inventor y la cual ¡be feu miracles!

¿Qui de vostés no ha patit dels caxals? ¿Qui de canalla no ha fet passar sens dormir nits enteres als seus pares, de volguer posar la boca sens poguer treure la baba?...

Si molta gent no ignorés les virtuts que té aquesta aygua, no 's veurian dentaduras com se veuen per desgracia, tot arrels, res de caxals... y les dents totes corcades.

Si tota la humanitat desd' ara usés d' aquesta aygua, tothom tindria las dents com las mevas, finas... blanques.—

Al sé' aquí fa un estornut que li trenca la paraula, y ab lo mohiment del cap li cauen totes plegades.

J. GUILERA.

FORA MASONS!

En diferents diaris hem llegit una nota, escrita per un militar que 's troba a Cuba, y que conté datos molts curiosos que donan idea de la extensió y de la influencia que té la infame secta masónica per tota la Isla.

Tant dominada, diu la carta, té la secta a la gent senzilla, que senten mes veneració per ella, que si fós Deu.

Vaig entrar un dia al *bohío* d' un mulato y vegi sota la imatge de la Verge de la Caritat, lo triángul y demés insignies masòniques. Li vaig observar lo contrasentit y ell contestá que *ser buena la masoneria* y que axís li havia assegurat l' arcalde. En una altre ocasió portavam de Lajas a Cienfuegos un negre ferit. Notant que aprelava una cosa contra 'l pit y que alguna vegada se la aplicava als llabis, tingui curiositat de saber lo que era: una medalla masónica.

Probí de tréuerli, més se resistí, exclamant que ab ella *conseguiria Cuba su libertad*.

He observat que sempre que 's trovan dos insurrectos se fan lo saludo masónich.

Se diu sens embuts, que durant la present insurrecció, seguexen funcionant logias importants, reunintse allí insurrectos ab *espanyols que vestexen l' uniforme de la milícia* y que a la influencia de tals centres s' atribueixen certes desercions y la entrega y rendició d' alguns forts.

Sé que hi ha un colegi en una població, que tothom té per molt *espanyola*, en el qual se saludan a lo masó mestre y dexebles, separantse al crit de *viva Cuba libre* «essent de lamentar que a tal colegi hi envihin llurs fills persones que gosan fama de ser bons y lleals a la Patria.»

Fins aquí la carta del oficial.

¿Y respecte a lo que está passant en Filipinas? Veus aquí lo telegrama que 'l general Blanco remeté lo día 21 d' aquest mes al Govern:

«Descoberta una vasta organizació de societats secretes ab tendencies antinacionals.

Detingudes 22 persones entre elles lo Gran Orient de Filipines.

»

Are preguntém nosaltres:

¿Després d' aixó; de lo que digué en plé Senat

lo general Pando y tantes altres persones caracterisades; ¿perqué lo govern no fá tancar aque-xos focos de insurrecció, ahon no 's respira mes que l' odi contra Espanya?

¿Es que no té encare prou motiu ab las bullangas de Zaragoza, de Valencia y lo de Filipinas, pera pèndre una resolució que fora aplaudida per tota Espanya, fora de quatre fills indignes que explotan la bona fé d' uns quants ilusos y descontentos?

En la situació actual fora una mida previsor y politica, per la adopció de la cual, encare que petits, cridarém un dia y un altre fins extirpar de nostra benvolguda terra aquesta verinosa y forastera planta.

¿Quin cego que no ho sigui voluntari, no obrirá els ulls després de la conducta pérfida y criminal qu' está observant en aquestos moments la masoneria, y s' obstinará encara a creure que la malehida secta es una societat filantrópica com ho predica als ignorants?

Desgraciadament, no es d' avuy que la conexém y per lo que a Espanya toca, lo memorial d' agravis es llarch.

Masóns foren lo Comte de Aranda, Campomanes, Jovellanos, Montijo, lo Duch d' Alba, lo Marqués de Valdelirios, l' esculptor Castro, l' arquitecte Ventura, ministros y cortesants tots de Carles III qui obriren les portes d' Espanya al Volterianisme y al escepticisme, desfentse de la manera més brutal é inicua de la Compañía de Jesús, que constituí lo baluart més temible contra aquelles doctrines demoledores.

Ab tal de conseguir lo seu fi, no reparen en ferir de mort les fértils missions, retrassant de mes d' un segle la civilisació d' aquells pobles salvatjes jells, los amants del progrés!

Masóns foren le Comte de Cagliostro, Picornell y Gomila, autors de la conspiració de Sant Blay, que doná lo primer crit de república dins d' Espanya.

Les intriges per obligar a abdicar al débil Carles IV a favor de Fernando VII, fou obra dels masóns espanyols dirigits per lo funest Miquel de Azanza, inspirat pel juheu Morin de Charleston, director de la masoneria europea.

Aquell personatge tingué la trista gloria d' afrancesar més de 20 000 espanyols, ¡més clar, fér 20.000 renegats! y de repartir 15.000 diplomes masónichs.

Per axó lo nom de Miquel Azanza es recordat per les lógies y execrat per la Patria.

Lo ferotge general Murat, assessi dels madrilenyos, sembra de lógies a Andalusia, formant l' element *gabaix*, favorable a l' intrús Joseph Bonaparte y quan fugitiu aquest y derrotat son germá Napoléon, Espanya tornava a sentir l' oreig de sa fé religiosa y de sa llibertat política, llavors lo Comte de Tilly... (a) *Quzman* s' cuydá de conservar lo caliu d' aquells antros, ahon s' afiliaren Quintana, Saavedra, Vadillo, Gonzalez, Riego (mort reconciliat ab l' Iglesia), preparantnos aquelles grans vergonyes de les Cortes del any 20; de la emancipació de les Amériques espanyoles; de la crema dels convents, l' any 35!!

Per desgracia no acaba aquí la cadena de crims y d' iniquitats ab que agarrotaren los masóns a Espanya.

Diguiho sinó lo periodo bullanguer de 1854; la revolució de 1868; l' esquix de república de 1870; la guerra dels deu anys a Cuba...

¡Quantes calamitats! ¡quanta sanch no s' ha vessat pel pobre poble!

Encara si hagués conquerit lo seu ideal! Mes may n' ha estat tant lluny.

A l' hora present té plantejats problemes tant intricats y pahorrosos com may los hagi tinguts y ningú los hi ajuda a resódrer.

La masoneria que desencadená la guerra present, bufa y aviva lo foch de la insurrecció...

En aquestes circumstancies es quan vá a celebrarse lo Congrès internacional antimasonich de Trento, per lo qual s' ha format una comissió que está ab relacions ab los comités de Italia, França, Espanya, Portugal, Alemanya, Austria-Hungria, Canadá y Malta, a fi de inaugurar-lo lo 26 de Septiembre.

Preparació utilíssima per concorrehi es la campanya iniciada a Hungria pels Comtes Zichy y Estherhazy. Aquests magnats, pertenyents a la primera noblesa húngara, van personalment a les reunions populars que promouen los católichs y allí explican senzillament al poble, lo perill que corre la sua Santa Religió ab la opres-

sió del partit lliberal, que no es altre cosa que una máquina servil en mans de la masoneria, quals directores son los juheus de tots los pahissos.

Lo govern fá tot lo que pot, per provocar desordres y suspendrer aquexes assambles que son altament profitoses per l' esprit católich, més ab satisfacció consiguém que per are no ha pogut lograrho.

Aqueix es lo tremp de totes les rasses virils; aquexa resistencia es la que voldriam nosaltres pel nostre poble, segurs de trobar en aquexa matexa pasivitat, força suficient per portar a cap los projectes de propaganda que tots los católichs acarician.

BENET

Ó L' UN Ó L' ALTRE

Si fos cert tot lo que 's conta del rey Enrich IV se tindria de convenir en que gastava una bona xica de bona humor. Be es veritat que als pobres morts se 'ls fan dir moltes coses, empero si no totes son certes en quelcom se fonamenta lo renom de graciós que dexa la persona de que el poble se ampará per eternisar ses dites. Mes anem al grá.

En un viatge que 'l de Navarra feu a un poble qual nom ara no recordo, li succehi lo que ara vos contaré.

Havent rebut l' arcalde nova de la visita del rey, resolué fer tot lo humanament possible perque 'l rey fes bon juhí de ell y del poblet. Ab eix objecte no sossegá a fi de que 'l dia de la arribada hi hagués archs de triomf, cobles, comparses, balls, comissions y fins determiná llegir a S. M. un parlament propi y que li agradés molt. Ab tal tragi y tantes cabories arriba lo dia senyalat y 'l bo del arcalde s' oblida en mig de les anades y vingudes de tancar la porta del estable ahon hi tenia lo seu burro y que s' trobava a unes trenta passes del indret hont lo rey havia de ser rebut ab ceremonial.

Arriba aquest, baxa de la carrossa, se seu en lo setial amanit de exprés y tantost acaba lo poble los seus *vivas* y 'l tirar les gorres enlayre y lo oferir rams a son reyal hoste, le arcalde se adelanta y ab lo paper a la má comensa a llegir son parlament. De primer, mig avergonyit, apenes se li sentia la veu, més al cap d' un ratet, refentse un xich, sa veu aná crexent y plena y sonora arrivá fins a les orelles del pobre burro qui, dexantse de menjar palla dins del estable, al sentir la veu del seu amo y volent manifestar a sa manera que conexia sa veu, llansá un gros bram. L' arcalde se va confondre un xich al sentirlo y veyent que al primer bram ne seguia un segon, esforsá la veu pera ofegar la veu del seu animal. Aquest, sentint crexer la veu del amo esforsá la seua y entre amo y ruch, entre bestia y arcalde comensá una lluyta de pulmons que tal volta hauria acabat en perjuhí de les salut d' abdos, a no ser lo rey que mossegantse els llabis per no riure y trencant les paraules del arcalde, digué ab cara afable:

—Que parli l' un ó l' altre; tots dos al plegat ¿com voléu que us entenga?

C. C.

DE MONTANYA

Lo jorn de festa 'l matí,
al despunt d' auba galana,
s' ou ressonar la campana
d' algún antich monestí;
Y sa potentosa veu
va corrent de poble en poble
y lo pagés ab cor noble
vá a missa, a pregar a Deu.
Surt de sa llar estimada
mudat, ab la barretina,
sa muller ab mantellina,
y el vestit nou la maynada.
Ab cors cristians y humils
ouen missa, ab devoció,
y al cel puja sa oració
com també la de sos fills.
Apartats de la ciutat,
no envejan plahers ni riqueses,

més estiman ses pobreses
que l'or de cap potentat.
Per xó al veure exes costums
d'amor á Deu, d'humiltat,
de conhort y de bondat
en est sigle de les llums,
dominat per la ambició,
per la impietat sense fré,
no puch menos d'admirá
l'amor y veneració
á la cristiana fé,
del bon pagés catalá.

B. R. P.

AUTENTICH

¡Quin cuarto més xiquet y quin fret que hi fa!
Goyteu, no mes hi ha un catre ahon hi geu una
pobre dona que per la carota que fá me sembla
que te mala pessa al talé: una tauleta, un bagul
y una cadira; prop del capsal, dret dalt d'aques-
ta cadira 'l fill (1) de la malalta, encare xiquet, hi
está abrassat fentli petons á desdir. — Mare, que
teniu son? ¿Que esteu cansada? veig qu'acluqueu
els ulls, ja dormireu al vespre, are enrahonem,
conteume aquella rondalla de la filla del Rey. —
La pobra dona obra 'ls ulls, ab ma tremolosa
palpa una estona fins que ensopega ab la medalla
dels rosaris que du penjats al coll, un altre es-
fors y se la acosta á la boca provant de besarla,
tomba 'l cap envers son fill y... s'adorm.

Bah bah, dexemla dormir, mentrestant cercaré
pel dinar, tot avuy, oh! y ahir tampoch, que no
hem menjat gota... pro sense diners que faré
pobret de mi... calla, ja ho tinch, si si, escriuré
una carta á la Mare de Deu: alli mateix ahon
anavem ab la mare quan boy plorant escrivía
al pare, lidemanaré tot. Tal dit tal fet; y de pun-
telas, per no fer soroll, surt defora aturantse
abans un xich a la porta goytant á sa mare.
¡Verge Santissima qu'está groga! Tanca y esca-
las avall; surt fora 'l carrer; pobrissol, lo cap li
roda y les comes li fan figa, es clar, ab la panxa
tan prima... caminant, caminant trova la entra-
da y puja al entressol ahon hi había lloch d'es-
criurer. Primer un corredor fosch, després una
saleta que no hi sobrava gens de claror; la tau-
la aposta al mitj, quatre carpetes negres esque-
xades, ab les tripes fora, quatre mànechs ab
plomes, dos tinters y també quatre cadires y
prou; les rajoles molt brutes y la atmósfera total
una barreja de furtor de florit y escupinades pa-
sades. No hi havia ningú mes que l'amo pa-
sejantse amunt y avall, picant de peus y ab les
mans dessota la xella; feya un fret del diapxus;
era un subjecte de mitja edat, ab mal geni y
tot, apesar d'esser d'idees avasades.

—¿Que vols, nen?

—Voldria escriurer una carta.

—¿Y 'ls quartos, ahon son?

—Oh, per ço la vull escriure.

—Donchs aquí no m'hi estich de franch.

Al veurer la carona que feya 'l pobre noyet
lo cor se li estová un xich y amollant mes la veu
li diu:

—Bé, ¿qui 't fa venir?

—Ningú.

—¿Com s'entent ningú!

—La mare dorm y jo he aprofitat açó per ve-
nir.

—¿Y á qui la vols escriure aquesta carta?

—A la Mare de Deu.

—¿Que 't vols riure de mi? veyam si ab una
plantofada 't planto fora 'l carrer!

Lo xiquet arrenca un plor, tant, que l'home
enterntit l'agafa, y se l'agáu á la falda procur-
rant consolarlo, sabentli molt greu l'haberho
dit.

—Be, baja, prou; explicat, explicamho tot, no
tinguis por, ja t'estimo, home.

—La meva mare fa días que está malalta, pro
fins abans de ahir no 's quedá al llit; ahir y
avuy no hem pogut menjar res; be, res, no mes
una miqueta de pa sech qu'había quedat.
Aquesta nit, y tot avuy, ha estat molt cansada y
deya coses que 'm feyan plorar; y are fa poch,
jo m'estava al seu costat y no sé com ha sigut
que se m'ha quedat dormida; jo si, que hi pen-
sat, mentrestant, com no tenim res ho, aniré á

(1.) Aquest es avuy día un personatge important de
França.

demanar á la Mare de Deu, perque la mare 'm
deya tot ahir que li demanés forces coses, que
Ella m'ho donaria, perque jo me 'n vaig, ho
sents? Y 'm feya uns petons tant forts que casi
'm mossegava. Vetaqui que jo he dit: ¿com ho
farás per demanar tot lo que 'ns manca? y ha si-
gut quan he pensat, calla, li escriurás una car-
ta y per açó he vingut; no li dich cap mentida,
no.

L'home baixa 'l nen de la falda, passeja una
estona depressa, no sap lo que li passa; aquella
criatura li ha tocat lo cor, y 'l cervell veu un
mon nou, la llum de la Fé hi penetra, la caritat
li ha obert la porta. Se pára en sech y li diu: —
Si fill, si, la Mare de Deu ja ha rebut la carta y
't torna la contesta... anem; li allarga la ma,
tanca 'l pis y se 'n van cap á casa la pobre dona
que dormia; y tal si dorm, nen, dorm tant fort
que no 's despertarà may mes.

Lo nen s'enfila dalt de la matexa cadira:
Mare, mare, ¡ay que es freda!

Per la petita finestra hi relliscava l'ultim raig
de sol, esgroguehit; tot just rossejava 'l front y
cabells de la difunta.

Anem nen, anem á sopar ó á dinar. Deu que
ha fet lo molt farà 'l poch, lo que siga 'ns ho
partirém per sempre mes.

XARAGALL.

A LA VORA DEL FOCH

En un sorteig de quintos los anavan cridant
per números com de costum.

Lo sargento diu: *el ocho*... y res, ningú res-
pon; torna á cridar mes fort, *el ocho*; y tampoch.
En aixó un dels quintos digué á n' aldel seu
costat:

—¿No es pas á vos que cridan?

L'altre li contestá:

—Jo ray, prou estich segur; tinch lo vuit, goy-
téu.

En l'estudi d'un pintor:

—Voldria vendre aquest cuadro á un establi-
ment benéfich.

—¡Home! fes proposicions á la escola de cegos.

TELEGRAMES.

San Felú de Guixols, 25-3-1.

En aquesta Ciutat se notá ahir, ab gran es-
tranyesa, que les aygues del mar erantotes ne-
groses ab un diantre de fetor insoportable, en-
semps suravan panxa per munt una munió de
pexos morts — Trobada la causa, fou un home
negat ab la panxa plena de *Diluvius* y *Campanes*.
Envihi á volta de corréu una bona quantitat de
BARRETINES pera desinfectar la comarca.

XINCLIS.

**

Guissona, 25-4-1.

Vist lo gran crit que feu entre 'l jovent afi-
cionat al *vert* d'aquesta vila, les disfresses tan
honestes que portaren recatades mosses guisso-
nenques lo carnaval passat; diuen si ha pujat l'
empresari d'un dels treyatos mes escaxats de
Barcelona pera contractarne unes quantes de
les mes escaygudetes; sembla que 'ls pares n'
están molt satisfets.

LAICH-ESQUILAT.

TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Lo meu *dos* ja ho porten
tots los hòmens que son bruts
y 'ls que tenen poch cuydado
ab totes les robes d'us.

Lo *tres*, *dos*, es nom de dona,
y 'm diu la meva costella
lo dia que está de broma:
si balles ab la *total*
una *quatre*, *dos*, 't planto
que 't dexará un bon senyal.
Pro tinch la fatalitat
de estimar á la *dos*, *quatre*,
y axó que jo estich casat;
en fi que estich enredat.
La *tres*, *dos* ab son carinyo
hi estich estich estiat.

La *dos*, *cuatre* ab sa finesa,
'm dexá casi parat,
y la *tot* ab sa guapesa
casi hi estich enlluernat.
Els lectors que llegirán
la present, y 'm compadexen
espero no dexarán
darme consells que 'm servexen.

SURISENTI.

GEROGLIFICH NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 Nom d'home.
5 6 5 3 2 Els sastres ne tenen.
1 2 3 4 En les cases n'hi ha.
5 3 4 En les fàbriques n'hi ha.
2 3 Nota masical.
1 Consonant.

UN LLUIS DE RODA.

ROMBO

•
• • •
• • • • •
• • • • •
•

1.ª ratlla: Consonant.—2.ª: part del cos.—3.ª: ha sigut
ministre.—4.ª: Criminal.—5.ª: Consonant.

RIL-RAL.

TARJETA

A. BARTRAN

LEI

Formar ab aquestes lletres lo nom d'un setmanari ca-
talá de bona mena.

UN SELGUIÁ.

GEROGLIFICH

—
× × ×
× I ×
× IA ×
—

UU MANRESÁ.

(Les solucions en lo número vinent.)

CORRESPONDENCIA

E. B. y C: No va.—Manel Trovadó: Escrigui menos y
ho farà bé, puix per la cantitat pert la calitat.—Noy d'
Olot: Corretgidet anirá.—Joan P. Hereres: Anirá.—Gila-
bert Escallat: Anirá.—Vilafrancú de Pasta: Al cove.—
Joseph Gori: Quins noms tan estranys useu, company.
¿Que sou de la Meca?—Un esquilat de Moncada: ¿Ha fet
efecte? Nos alegrém. Ab sal y vinagre se curan molt de-
pressa les macadures.—Organista del Secar: Moltes gra-
cies.—Un bon xicot: Ja sab que 'l nostre lema no es altre
que 'l de guerra á tota classe de impietat y tot A. M. D.
G.—Cataplasma: Fan massa fortor de farina de llinosa
sos escrits.—Un inútil totalment: Anirá.—A. A. Sabruse:
Anirá.—L. G. G: Anirá.—Un noy Morunyá: Les cartes de
fora, pera publicarles s'han d'enviar firmades ab los
noms verdaders y al costat l'anónim al mateix temps que
fetes, puix nosaltres sols les corretjim. Esperém un altre
día ho farà axís pera complaurel. Advertexi que la firma
té d'esser d'algún suscriptor ó per algún suscriptor re-
comenada.—M. M. y T: No fá per casa.—Ramón N: Fés-
siho mes curt, mes real y no tan fort, home.—Un pagés
ab barretina: Per l'amor de Deu!—J. Sarellusach: Al
cove.—Dos estudiants: *ojo* ab las carbassas.—Joanet y
Pere: Anirá quelcom; gasteuvos una pela y compreu
quan baxeu á Barcelona la Ortografia Catalana de la Aca-
demia de Bonas Lletres.—Joseph Sangrá: Un altre dia si
á Deu plau.—P. V. de Falset: Hi ha masses errades.—
Jaumet de Badalona: Ja tenim la closca mitg partida.—
Un estudiant: Endevant les atxes.—Xiribiribich: ¡Valgans
la Santa Mare Iglesia! al forn.—Sola y Pamis, Sagris-
tá de Noya, Un Segarreta, Hereu del Hospital, Un de la
gresca: Zopa no pot ser per ara.—J. Q. y F: Al cova.—
Llas: vigili 'l carretó.—Doctor Llimona: aprofitarém la in-
tenció gratis; com ja hem dit mes amunt, una pela y cops
á la Ortografia.—Joseph Reig: en venen tants....—Pala-
frugell: Vagi fent.—F. M: Lo que envia ha arribat ab re-
trás á nostras mans, ab gust lo complaurem.